



## Správa o plnení PSL a hospodárení v lese za rok 2025

### Urbár pozemkové spoločenstvo Turany

Urbár, pozemkové spoločenstvo hospodári na lesných pozemkoch o celkovej výmere 615,24 ha. V roku 2025 mal začať platiť nový Program starostlivosti o les (PSL), ktorý by mal byť v platnosti od roku 2025 do roku 2034. Zatiaľ nebol schválený, pravdepodobne sa čaká, ako dopadne zonácia Národného parku Malá Fatra a od toho sa bude odvíjať naše hospodárenie do ďalších rokov.

#### Ťažbová činnosť.

Ako píšeme vyššie, PSL nebol schválený, takže sme ťažili len v porastoch, ktoré vytypoval OLH a následne nám návrh ťažby schválil Okresný úrad v sídle kraja.

Celkom sme vyťažili 2186 m<sup>3</sup> drevnej hmoty, z toho bolo ihličnatého dreva 684 m<sup>3</sup> a 1502 m<sup>3</sup> bolo listnatého dreva. Je to oproti roku 2024 menej o 463 m<sup>3</sup>. Všetky úmyselné ťažby boli vykonané podrastovým hospodárskym spôsobom. Úmyselnou ťažbou bolo vyťažené 1856 m<sup>3</sup> a asanačnou ťažbou-spracovaním kalamity 328 m<sup>3</sup>, je to o 160 m<sup>3</sup> menej ako v roku 2024 a 2 m<sup>3</sup> boli vyťažené mimoriadnou ťažbou pre rekonštrukciu cesty. Úmyselnou ťažbou bolo z rubných porastov vyťažené 1122 m<sup>3</sup> a úmyselnou výchovnou ťažbou bolo vyťažené 734 m<sup>3</sup>. Zo spracovanej asanačnej ťažby v rubných porastoch- celkom 262 m<sup>3</sup>, bolo vplyvom vetra spracované 68 m<sup>3</sup>, vplyvom podkôrneho hmyzu bolo spracované 194 m<sup>3</sup>. V prebierkových porastoch sme urobili výchovné zásahy na ploche 15,08 ha, z toho v porastoch s vekom do 50 r.- 7,77 ha a v porastoch s vekom nad 50. rokov- 7,31 ha. Vyťažené bolo už spomenutých 734 m<sup>3</sup> dreva. V prebierkových porastoch sme spracovali kalamitu v množstve 66 m<sup>3</sup>. Rozdelenie podľa pôsobenia škodlivého činiteľa- vplyvom podkôrneho hmyzu spracované 32 m<sup>3</sup> a vplyvom vetra 4 m<sup>3</sup> a vplyvom snehu 30 m<sup>3</sup>.

Samovýrobou z haluziny po ťažbe bolo pripravené palivové drevo podielnikmi v množstve 34 prn a z odvozného miesta bolo podielnikom predané 481 m<sup>3</sup> vlákninového bukového dreva.

#### Pestovná činnosť

Zalesňovanie sme urobili na jar na celkovej ploche 0,79 ha, 1. zalesňovanie na ploche 0,73 ha, opakované zalesňovanie na ploche 0,06 ha. Celkom bolo vysadené 1450 ks sadeníc. Pri vzniknutých nových holinách po ťažbe v rubných porastov na ploche 0,86 ha som odevidovali prirodzené zmladenie na ploche 0,77 ha, čo predstavuje 89,5 % z celkovej odkrytej plochy po ťažbe. Čiže dozalesňujeme len 0,09 ha. Prípravu plochy po ťažbe uhadzovaním haluziny sme urobili na ploche 0,53 ha. Ochrana mladých lesných porastov proti burine vyžínaním sme urobili na ploche 2,64 ha. Ochrana mladých lesných porastov proti zimnému odhryzu zverou bola urobená na ploche 16,27 ha. V mladých lesných porastoch sme nad rámec schváleného PSL vykonali vypilovanie nežiadúcich drevín na ploche 4,30 ha. Prerezávky sme nerobili.

#### Ochrana lesa

V ochrane lesa sme vykonávali monitoring výskytu podkôrneho hmyzu- hlavne lykožrúta smrekového a lykožrúta lesklého za pomoci feromónových lapačov v lokalitách, kde je prevaha smreka, hlavne teda na Púčke grúni. Minulý rok sme spracovali 226 m<sup>3</sup> suchárov, je to o 41 m<sup>3</sup> viac ako v roku 2024. Snažím sa pri objavení aktívnych chrobačiarov ich v čo najkratšom čase spracovať, aby sa podkôrny hmyz nerozšíroval. Rýchle spracovanie však brzdí proces nahlasovania na štátnu správu a organizácií ochrany prírody a následne čakanie podľa zákona min. 10 dní, kým sa vyjadria a hlavne schvália spracovanie kalamity.

## Dotácia za mimoprodukčné funkcie lesa

V minulom roku bola vypísaná z PPA výzva k predkladaniu žiadostí na opatrenie minimálnej pomoci-dotácia na plnenie mimoprodukčných funkcií lesov. Oprávnenými príjemcami boli obhospodarovatelia lesa, ktorým začína platnosť Program starostlivosti o les v roku 2015 alebo 2020. Ďalšia podmienka bola, aby v lesných porastoch sa vykonávala podľa programu výchova lesa prečistkami alebo výchova lesa prebierkami do 50. rokov veku lesného porastu. Tieto podmienky sme spĺňali, preto som vypracoval celú žiadosť, obstaral všetky potvrdenia a celkovo nám vyšla výška požadovanej pomoci na 162 143,60 €. Žiadosť bola schválená a nakoniec nám bola priznaná pomoc-dotácia vo výške 81 994,30 eura, čo predstavuje koeficient prepočtu 50,57 %. Peniaze nám boli pripísané na účet 10.09.2025.

## Hlavné úlohy na rok 2026

V tomto roku dúfam, že už konečne bude schválený nový PSL na roky 2025 až 2034. Pevne verím, že tomu tak bude, a že nebudú problémy pri schválení pre nás základného dokumentu pre hospodárenie v našich lesoch na ďalších 10 rokov. Lesný celok sa bude volať Turany Jánošíkovo. Momentálne máme schválené len hospodárske opatrenia na obdobie od 01. 01. 2025 do schválenia PSL, čiže ešte tento rok. Požiadal som o schválenie ťažieb v niektorých rubných porastoch a prebierkových porastoch, kde sú plánované výchovné ťažby, tak, aby sme mohli ťažiť a obnovovať naše lesy aj v tomto roku.

**V rubných porastoch** môžeme vyťažiť cca 3000 m<sup>3</sup>. Sú to však všetko porasty v Národnom parku, čiže v 3. stupni ochrany prírody, kde už musí byť uplatňovaný podľa zákona princíp prírode blízkeho obhospodarovania lesov (PBOL), čo nám opäť bude len zvyšovať náklady na vykonanie plánovaných ťažieb.

**V prebierkových porastoch nad 50 rokov** môžeme vykonať prebierky na ploche 14 ha s predpisom ťažby 580 m<sup>3</sup>.

**Pri príprave plochy na zalesňovanie** je potreba uhádzať haluzinu a zvyšky po ťažbe na ploche 0,84 ha.

**Zalesňovanie** vzniknutých holín po ťažbe a vplyvom kalamity by sme mali vykonať na ploche 0,82 ha s plánovaným vysadením 1950 ks sadeníc.

**Ochranu kultúr proti burine** by sme mali vykonať na ploche okolo 5 ha.

**Ochranu kultúr proti zimnému odhryzu zverou** sme mali vykonať v jeseni na ploche okolo 14 ha.

**Na záver** mi dovoľte poďakovať sa ťažbárom, našim sezónnym pracovníkom za dobre vykonanú prácu počas minulého roka a poľovníkom z PZ Kriváň Turany, ktorý vykonali bezplatnú brigádu pri aplikovaní prípravku na ochranu žrdčkovín proti odhryzu a lúpaniu zverou.

V Turanoch dňa 17. 03. 2026

Vyhotovil: Ing. L. Kapusta- OLH a lesník